

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG-
NEK KEGYELMES ENGEJELMEVEL.

Indult BÉTSBÖL Szombaton 28. Mártziusban 1789.

A' Belső Tartományokból való Tudósítások.

A' mi mostoha Testvér Atyánkfia a' Pesti Német
Magyar Kurir azt méri erőltetni, hogy a'
Bétsi Orvos Doktorok nem a' F. Tsászárnak; ha-
nem a' Táborban rend-kivül való betegeknek Orvafol-
hatások véget tartottanak volna gyűlést és tanáts-
kozást, és hogy ő Felsége, a' maga Népének örö-
mére igen frissen volna, és 2-dikán Aprilisnek bi-
zonyoson a' Magyar-orzági Tábothoz indulna. Mi
tudjuk, hogy ezen kedves Atyánkfia minden órára
ellenkezöt fog maga-is írni ezekkel; de addig-is
egy kevésé közelebb szóljunk az igazsághoz. Ha
csak a' Táborban uralkadó nyavalyákért tartotta-

nak volna a' Bétsi nevezetesebb Orvas Doktorok
 tanátsot, talám nem az ő Felsége Palotájában és
 jelen-létében tartották volna; de halgátsuk-el akár
 kiért tartották: ezeknek ő Felsége mindeniknek 20
 — 20 *Sufferindort* ajándékoza. Arról pedig jót ál-
 lunk ezen Atyánkfiának, hogy ő Felsége Aprilisnek
 nek másodikán ki-nem indul Bétsből, noha az ő
 Felsége Táborig-készületeinek egy része már Budáról
 Horváth-országba *Sziszszekre* le-indittatott légyen-is,
 mind hogy leg-előbb-is ide gondoltatik vala menni
 — és a' múlt Vasárnaptól fogva ő Felségét közön-
 séges helyeken nem lehet szemlélni — Adjon Isten
 jobb egészséget ő Felségének!! — Gróf *Hadiknak* a'
 héten indulának-le 20 Paripái és minden más készü-
 letei a' Táborhoz. Azt mondják, hogy fő-hadi-szál-
 lása *Szabátsban* lenne, a' Horváth országi Tábor-
 nak pedig *Sziszszekben*. — Feldmarsal Gróf *Hadik* Ur
 a' jövő héten bizonyoson indul; de Feldm. B. *Lau-*
donról! nem mindenek hiszik Bétsben, hogy az ideji
 táborozásokban meg-jelenhelsék, noha a' mostan kö-
 vetkezendő hadakozásnak *Pplánumát* így beszélik
 némellyek: hogy Gen. *Devins* vezérlené a' Horváth-
 országi Tábort, és leg-előbb-is Török *Grádiskának*
 vagy *Berbirnek* ostromához kezdene — *Laudon* a'
 Bánáti, Erdélyi, és a' *Kóburg* Sergét igazgatván,
 a' Nagy Tábornak bal-szárnyától segítettnek, mely
 Tábor 70-ezer főből állana, a' mely Táborral Oláh-
 országba nyomúlván, ott annyi dolgot szolgáltatna
 az ellenségnek, hogy midőn tsak nem kéntelen len-
 ne Belgrádról el-felejtkezni, akkor *Hadik* a' maga
 Táborával Serviába nyomúlván-bé, Belgrádot os-
 trommal venné körül. — Hogy Belgrádnak ostromá-

ra a' véghetetlen lajtarják és fővenyes 'Sákok ké-
szen állanak, és hogy a' hadi-nép most is az ostrom-
láshoz tartazó dolgokon éjjel nappal dolgozik a'
bizonyos; de a' hadi *plánuról* ezt nem mondhat-
juk; mert e' nem *Circulláris*, hogy minden falusi
Notáriusnak kezihez küldjék, hanem titok; — vár-
junk azért időtől. — Az ellenségnek véghetetlen szá-
ma és más környülállások azt erősitik, hogy az
idén Oláh-országban sokkal nagyobb dolgok fognak
történni, mint tavaly. — Moldovában egy nagy
tsorda Török rá-ütött *Okna* Vároására, mely már
ezen háborúban 3-szor-is kezünk alatt vala; 16 sza-
bad katonáink állanak vala itten vigyázaton, kiket
egy lábíg le-apritván a' Vároft hammuvá tevék,
sőt visszsa-menő útjokban más Helységek-is ége-
tének-fel. — Az idén, ugy láttzik nem minden Re-
gementek osztotnak-el egymástól mint tavaly: az
Oláh Regiment edgyütt lészzen Háttzegen: A' Szé-
kely Húszár Brassónál, a' *Grévené* Horváth-ország-
ban. Tavaly minden Húszár Sergeknek tsak e' va-
la forró kívánságok, hogy bártsak egész Regiment-
jek edgyütt lehetne, hogy mutathatnák-meg kitso-
dák ök.

Buda. — Ama valamint fegyveréről ugy Ha-
zafiságáról esmeretes M. *Beleznay Mihály* Ur Már-
tziusnak 14-dik napján, életének pedig 67-dik esz-
tendejében, a' maga *Piliszi* jofzágában, igen rövid
betegsége után (Kedves Leányát *Báró Josikánét* meg-
szóllitván, kezébe adá költsait és erfzénnyeit ezt
mondván: *Éljetek egymás között Atyafiságozon*. —
Tudom kinek hittem — *Jövel Uram Jéjus s. t. !!*) mint

az elégett gyertya csak el-aluvék, és példás tsendességgel hala-meg. — Meg-holt Posonyban Nemes Szabó Márton Ur-is, ki 3-mad ideje a' Posonyi Magyar Hirmondót írja vala. Ez a' nevezetesebb elméleti tehetségű ifjak közzül egy vala. — Pesti Vármegyének *Subalternum judiciumat* ő Felsége egy Tanátsbéli rendel meg-fokosítani méltóztatott; melyre hasonló személyeket helyheztetett: „Alseforsnak Hamar Antal Urat, Vohlnhoffer Josef, Kandó Josef, Kubeny Károly, Fölös János, Somogyi Antal, Androvits, Mozel Josef, Kováts György Urakat különböző-külömbb rangban.

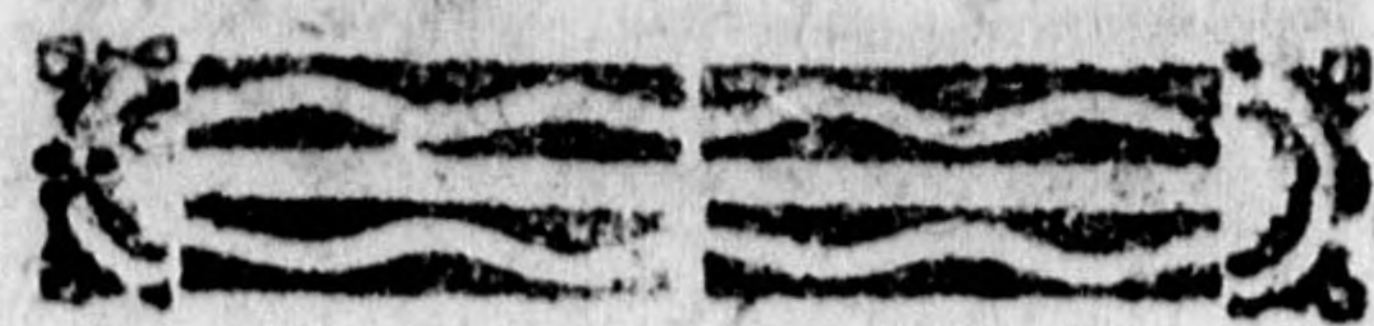
Egy számos Arnótok Serege a' Jakovai és Uj-Bázáli Basáknak vezérlések alatt Boszniába érkezett, de többet ártanak ezek a' rendetlen és vad Népek a' lakófoknak, hogy sem magok az ellenségek. A' *Studenátzi* gazdag Görög Klastromot mindenétől meg-fosztották, 9 szerzeteseket meg-öltek, és egyéb drága szerekkel 9 szép arany poharakat el-ragadtanak. Az *Igumen* nagy nehezen menekedett-meg kegyetlen kezeiktől. *Studenátz* a' leg-gazdagabb Klastrom Boszniában, Szerviában és Erze-govinában.

Külső-országi Tudósíttások.

A' *Dalmátziából vett Levelok-szerint*: A' Velenzeieknek Tengeri fő Vezérjek Emó az ő hajós-sergével Albánia-felé van mozduló-félben, hól, a' már egész Sergével készen lévő Báró *Vukkasoviittsal*, a' Skutari Basát nagyon rövid párázra fogják venni — és így Velenze a' Portának-is ellensége; a' mint hogy — A' Konstantinápolyból *Triestbe* érkezett Fran-

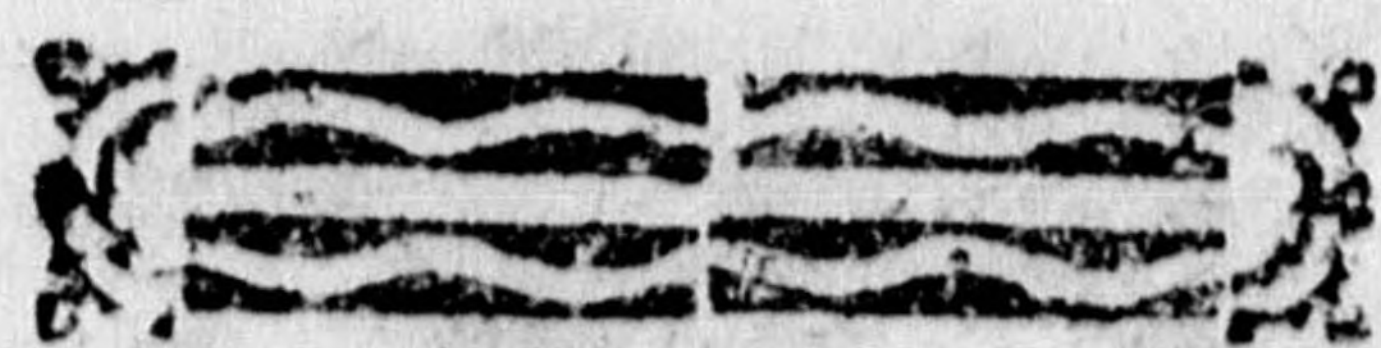
Frantzia hajóval az a' hir terjedett-el, mint valóságos igazság, hogy egy nappal az-előtt, hogy ezen hajó útnak indúlt, a' Velentzei Követ, vagy ugy nevezett *Bailó* a' 7 toronyi fogságba vettetett volna.

*Lengyel-ország*ból vesztjük a' hirt, hogy az Orosz Császárné a' Lengyel-orzági gyűlésnek olyan jelentő irást küldött legyen, mely-ízerint a' Lengyelektől azt kívánnyá, hogy 4 hetek alatt meghatározott szándékjokot jelenteni el-ne múlásák, hogy a' Török ellen akarnaké fegyvert fogni, vagy ennek pártján állani? és a' Válasznak világosan meghatározottnak kelletik lenni, hogy a' két Császári Udvar tudhassa magát ahhoz tartani. Ezek kemény igék!! — Már Lengyel-országban 60-ezer Rékluták gyűjtettek-öszve. Minden, a' ki tsak fegyvert foghat, minden személy vállagotás-nélkül el-fogatik. Egy katonának napjára 6 krajtzár 'Sóld rendeltetett Kenyér-nélkül. Az Orosz és a' Ts. Királyi határ-széleken a' Parasztoknak fegyvert osztogattanak. A' Nemzeti Lovas-Sereg itten 33-ezerből fog állani. Egy Nemzeti Lovasnak esztendei 'Sóldja 300 forintból fog állani; de abból magának kelletik lovat és szolgát lovastól tartani. — El-kerülhetetlennek lenni mondják némellyek az Oroszok és Lengyelek közt való háborút; és a' mint vélik, Mártz. 19-dikén a' Nemesség fel-fog ülni. — A' gabonának a' szabad Közönségnek Tartományjaiból más Országokba való ki-hordatása meg-vagyon tiltva. — Az Ország' gyűlése következő-képpen szabta a' méltóságok' *Taxáját*: a' ki Ersekséget nyer, az 1000 aranyokat fizet a' petsétes Levélért; Püspökségért 600 aranyokat; Palatinuságért Krakóban és Ministerségért 200-at, és egy Kerületben (*Distriktusban*) 50-ent; a' fejer Sas Rendért 100 és a' *Stánislaus* Rendjéért 50 aranyokat. Egy szóval, nintsen Hivatal és nem adattatik senkinek a' Nemesi Levél, hogy nem kellene érte fizetni; tsak éppen a' hadi személlyek, a' kik vitézséggel érdemlik-meg a' Nemességet, attól ki-vétetve vagynak. — Az efféle jövedelmek Lengyel-országban 20 milliom Lengyel forintokra mennek esztendeig.

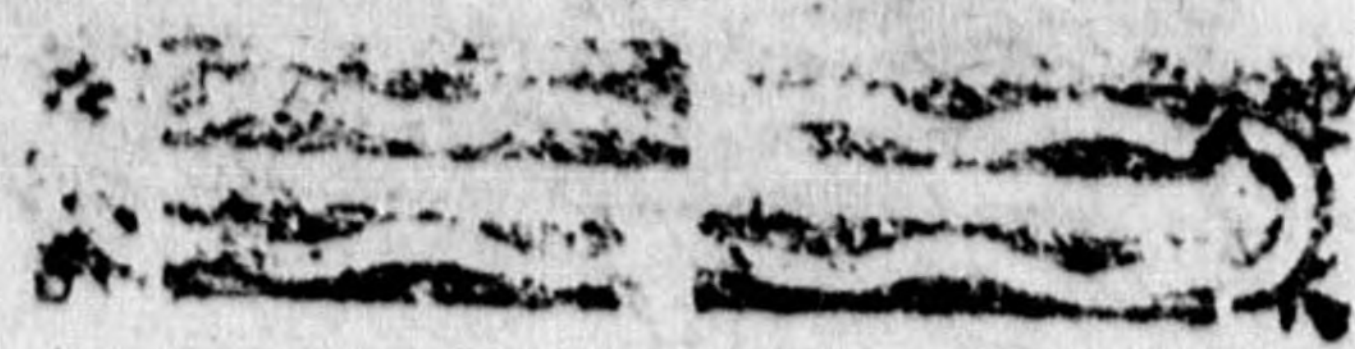

Prusziáról semmi bizonyost nem írhatunk se jobbra se balra. — Némely Levelekből azt olvasuk, hogy a' Konstantinápolyi Spanyol Követ *Bou-ligni* a' Táborhoz útozott volna a' Nagy Vezérhez, hogy a' Békeiség dolgát annál hamarább ki-dolgozhassák. Némellyeknek igen nagy reménységek vannak a' szüntelen munkában lévő Békeiséghez; de többen vagynak olyanok, kik ezt csak a' véres tsa-tázások után reménylik.

Egy Brüsszeli, már majd minden Német Leveleken ki-hirdetett Tudósítás-szerint, itten a' *Kapuzinuszok* és *Franciscánuszok* között véres veszekedések mentenek véghez; mivel némellyek ezek között a' F. Császári, némellyek pedig a' fő Püspöki párton állanak vala; és némellyek az ifjabbak között a' *Löveni* Semináriumba akarnak vala menni; de az ő Elöljáróiktól szabadságot nem nyerhetének. 4-dikén a' múlt hónapnak katonák küldetének a' Kapuzinuszok Klostromába, és a' *Gvárdiánt*, a' Generál visitátort 's más Elöljárókat őrizet alá tevének. Következendő napon egy Kotsi érkezék a' Klostrom eleibe, melybe a' *Generál Visitátornak* bé-kelleték ülni, és meg-határozni, mellyik határ-szélen kívánna A. Begiumból ki menni. Ő a' *Lättiki* határ-széleket valószta, és az örökös fogságnak büntetése alatt soha többé a' Császári Belgiumba bé-lépnie szabad nem lészén. — Midőn az ugy nevezett *Val des Eco-liers* Abbáság itten el-törölteték, egy igen nevezetes következendő történet esék itten: Egy öreg Barát, ki már egy darab időtől fogva *manicus* vala, alig látá-meg a' F. Császári *Comj-sáriusokot* és katonákat, leg-ottan fel-szaladván a' Toronyba onnan le-ugrék és szörnyü halállal hala-meg. Ez a' múlt esztendőben szüntelen azt kiáltozza vala, hogy a' Klostromban nagy bűnek uralkodnának, mellyért a' Klostrom veszedelemben forogna, és szüntelen könyörög vala a' maga Társaságában lévő Attyafiáiért, kik őtet ki-nevetvén, meg-háborodott elméjünek tartatik vala. Midőn most a' Toronyba szaladott ezt kiáltotta: El-jött az idő, hogy én a' mam Atyámfiainak meg-átalkodásoknak, az én elemnek önként való fel áldozásával, kegyelmet nyerjek

Erdély-országgi Tudósíttások. Ha két Jobbágyainknak, a' kik a' múlt nyáron Káránsebesnél el-fogatattak, és mostan ki-váltván magokat, a' Veres-toronyi Pafzszus-felől jöttenek vissza, hitelt adhatunk: könnyen által lehet már látni, mért mentenek légyen-el az ellenségek Febr. 9-dikén *Kinénynél* történt szerentsétlen esetek után az egész vidékből, és miért vonták magokat Bukurestig. Ugyan azon időben *Foksán* táljékán minden-féle eleséggel meg-rakott számos szekereket az Oroszok el-vettek a' Törököktől, minekutánna az őrizetet meg-ölték volna. Az Oroszok ezzel el-menének. Itten hadi-fortélyal éltek az Oroszok; mert edgyik része szaladásra adta magát, a' másik pedig a' hóban rejtékeze-el. A' Törökök az Orosz tsoport közé akadván, ezek a' lesből ki-ugrának, a' Törököket nyakon ragadák és nagyobb részént fel-kontzolák. Ezt halván *Mavrojáni*, minden Népet Bukurestbe voná. — Brankovánál számos Török Sereg szaporodik. Egész Oláhországban fel 's alá járnak a' Bojérok, és kerelik a' szökött Törököket, hogy az ő Zászlójokhoz visszaterítsék őket; mert a' hól tsak lehet tsoportosan szöknek a' Törökök. Az utóbbi történetnél Kornetnél 300 Törökök szöktek-el. — Ezen folyó hónapnak 6-dikán és 7-dikén a' Kinényben és annak táljékán fekütt Orosz Regementnek edgyik Batallionja másik által fel-váltatott, és a' Bozzai Pafzszus felé indúlt. 8-dikán a' Veres-toronyhoz mozdúlt 2 szakasz, és Talmátsba egy Svadrom *Toskána* Húszárok. — A' Törtsvári Pafzszusnál Téli-szálláson vólt első Oláh vég helyi Regement a' Vulkáni Pafzszus-felé utazott, és helyébe fog jöni az egész második Oláh vég-vidéki Regement. A' Bartzaságon sok szekerek ki-irattattak. Az a' hir terjedett-el itten, hogy a' Nagy Vezér a' Dunán által-jött, és Oláh-országba vagyon már. Kimpelungában 900 Törökök vagynak; a' kik mihent a' mi Sergeinknek mozdulását hallani fogják, azonnal oda fogják hagyni a' helyet, ha Bukurestből nem jön segítség. A' Nagy Vezérnek Seregét 50-ezernek mondják

ják lenni. — Valleniben 1000 Törökök vagynak, és Kimpinában élés-házok építettnek nagyobb számú Törökségnek. Azonkívül az Oláh helységek beszegnek a' sok Törökök miatt, és az ugy nevezett Pandurok minden-felé kóborlanak, hogy ha valamely lakóft meg-látnának marhával a' Ts. K. földre által szökni, azonnal meg-öljék azt. *Mavrojeni* nem régenten a' Nagy Vezérnél volt, és azóltától fogva az egész Bukuresti vidéket számtalan sok Törökség szállotta-meg. — Minden környülállások azt mutatják, hogy az Erdély-országí széleken fognak leg-először kezdődni a' tsatázások. A' múlt hón. végén Móldovában az Ojtozi Paszizuson túl a' *Bedeus* Májortól vezérlett Szabad-sereget a' Törökök meg-támadták, de tsak hamar vissza-verették. — Móldovában-is kezdődnek az ellenkezések.

Debretzenből Mártz. 13-dikán. — „ A' mi Városunkban és a' szomszéd Vármegyében a' *Hadik* Húszárjai fogadnak katonákat, és a' Magyar ifjúság örömmel es tsuda kívánsággal jönnek minden-felől, hogy kezet adjon. *Harsányi* Kapitány Urnak ízájából tudom, hogy sokaknak, a' kiket hibájok vagy gyenge korok miatt a' hadi régula még nem engedi hogy bé-vétettefsenek, sirva kellett el-menniek. Vóltak olyanok is a' kik térdre hajólva esedeztek, hogy fei-fogadtassanak. A' kik alacsonyabb természetiek, hogy sem a' mértéket el-érjék, lábak-ujjára fel-ágoskodnak, ugy hogy a' Káplárnak a' lábokra kell szemeit függetteni, hogy valamiként a' mérséklők meg-ne tsalattassanak. Hat Vármegyékben 700 katonákat kell fogadniok; de nagy reménység vágyon hozzája, hogy két Vármegyéből-is ki-telik számok. — A' mi Városunknak parantsoltatott, hogy 80 Tár-szekereket készen tartson. „